

вироблену продукцію. Частка обсягу реалізованої продукції за сферами діяльності в структурі області та структурі гірської зони поділені наступним чином: сільське господарство, мисливство та лісове господарство – 2,4% та 28,7%, промисловість – 30,0% та 19,2%, будівництво – 3,5% та 3,9%, оптова та роздрібна торгівля, послуги з ремонту – 47,3% та 40,3%, транспорт – 9,1% відповідно. Таким чином, на сьогодні враховуючи оцінку наявного стану забезпечення земельними, трудовими та іншими ресурсами Гірської зони Карпат Львівської області, можна стверджувати, що ці території мають значний потенціал для розвитку різних видів підприємницької діяльності в тому числі і сільськогосподарського виробництва.

Література: 1. Кравців В. С. Регіональна екологічна політика в умовах становлення ринкової економіки в Україні (теорія, методи, практика): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук / В.С. Кравців – Київ, 2007. – с.43. 2. Липчук В. В. Стан, проблеми та шляхи покращення технічної забезпеченості фермерських господарств : монографія / В. В. Липчук, О.С., Прокопишин, Л. Б. Гнатишин. - Львів : Сполом, 2012. - 224 с. 3. Месель-Веселяк В.Я. Стратегія розвитку аграрного сектору АПК та соціальної сфери села на період до 2020 року. Проект / В.Я. Месель-Веселяк, П.В. Щепієнко, І.В. Коновалов та ін. К.: ННЦ «ІАЕ». – 2009. – 130 с. 4. Новаковський Л.Я. Соціально-економічні проблеми сучасного землекористування / Л.Я.Новаковський, М.А.Олещенко. – К.: Урожай, 2007. – с.276. 5. Федоров М.М. Особливості формування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні / М.М.Федоров // Економіка АПК, 2008. - №5. - 78.

*Шумейко В.М., к. т. н., доцент,
Шпудейко М. В., студентка,
Шевченко В.В.,*

*студентка Кіровоградського інституту регіонального управління та економіки,
м. Кіровоград, Україна*

НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Формування обґрунтованих інноваційних моделей розвитку регіонів стає дедалі актуальнішим, особливо в умовах поширення глобалізаційних процесів та усвідомлення позитивної ролі інновацій для країн. Тільки активізація інноваційних процесів дозволить як співпрацювати, так і конкурувати з різними країнами світу. У сучасному світі активно відбувається перехід від конкуренції на основі фінансового капіталу, факторів виробництва та інвестицій до конкуренції на основі нововведень.

Розподіл сил в сучасній світовій економіці характеризується значним відривом країн-лідерів, що обрали інноваційний шлях розвитку, від менш потужних, які не стали на цей шлях або ж тільки-но стають на нього. Країнам - інноваційним лідерам притаманна висока концентрація найбільш рентабельних видів бізнесу, високотехнологічна структура національного виробництва, винесення за межі власної країни промислово-технологічних циклів виробництва, які є енергоємними і ресурсоємними, зосередження в країні найбільших фінансових потоків.

Враховуючи ці реалії Україні, якщо вона не згодна відігравати роль сировинного придатку і джерела дешевої робочої сили, на території якої залишаються низько технологічні, екологічно брудні галузі промисловості старих технологічних укладів, необхідно активізувати зусилля для переходу на інноваційний шлях розвитку, щоб подолати розрив з країнами-лідерами, який зростає і, якщо згаяти час, може стати нездоланим через несумісність економік, техніки і технологій, стандартів якості життя тощо.

Комплексною характеристикою спроможності підприємств до інноваційної діяльності є їхній інноваційний потенціал. Загалом можна стверджувати що, інноваційний потенціал – це здатність суб'єкта господарювання робити нову, науково містку продукцію, що відповідає вимогам ринку. У радянські часи в Україні сформувалася галузева структура, у якій були представлені майже всі сучасні галузі промислового виробництва і функціонували ефективно у єдиному народногосподарському комплексі. До моменту розпаду СРСР у військово-промисловий комплекс (ВПК) України входило близько 3600 підприємств, у яких, на відміну від інших галузей, широко впроваджувалися науково-технічні досягнення, підвищуючи тим самим технічний рівень виробництва. Розвиток атомної енергетики, аерокосмічної промисловості, електроніки є продуктом діяльності військово-науково-промислового комплексу. Обвальна конверсія більшості виробництв привела не тільки до скорочення абсолютних обсягів

виробництва і до структурної деформації промислового комплексу, але і до деформації територіальних пропорцій і обмеження міжрегіональної поляризації як за економічними так і соціальними показниками. Структурна перебудова зробила акцент на традиційних секторах економіки (металургії, сільське господарство), а технічно прогресивні виробництва й інститути, зокрема електроніка і приладобудування, були просто знищені. І фактично припинилися капіталовкладення в науково-виробничу сферу, відбувається процес руйнування науково-технічного й інтелектуального потенціалу суспільства. Зокрема, Кіровоградська область, у якій розміщувались найбільші в Європі підприємства виробництва напівпровідникових матеріалів і приладів, інтеграційних схем, блоків і компонентів комп'ютерної техніки, засобів зв'язків і телевізійної апаратури, перетворилася на депресивний регіон, у якому значення показників соціально-економічного розвитку значно нижче від середніх по країні.

Головними перешкодами на шляху розгортання інноваційних процесів у регіонах є: обмеженість централізованого фінансування, брак власних коштів підприємств; відсутність розгорнутої інфраструктури інноваційного ринку; високі кредитні ставки; поганий стан у науці; відсутність чітко визначених та законодавчо підкріплених державних пріоритетів у інноваційній політиці. За інноваційною активністю виробничої галузі Україна ще не досягла навіть рівня 1994 року. Питома вага інноваційної продукції, виготовленої у 2011 р., склала 11,2 млрд. грн., або 5,1% загального обсягу промислової продукції.

В багатьох містах, які працювали на ВПК, збереглися досить високий рівень інтелектуального потенціалу й потужна промислова база. Науково-інженерні кадри ще можуть проводити певний цикл власних наукових досліджень з більшості пріоритетних напрямків НТП. Щоб не втратити остаточно здобуте раніше і підтримати ще чималий ресурс науково-технічного комплексу необхідно розробити інноваційну модель розвитку підприємств які зберегли свій промисловий потенціал. Незважаючи на низьку активність інноваційних процесів і дефіцит фінансових ресурсів, в регіонах є попит на інновації - більшість вітчизняних підприємств вимагають технічного переоснащення, нових технологій, нових матеріалів для виробництва конкурентоспроможної продукції. Протягом останніх трьох років значно зростала частка інноваційно-активних підприємств, що купували машини та обладнання, ліцензії, ноу-хау тощо.

Створення на основі підприємств колишнього ВПК науково-технічних центрів по типу технопарків може забезпечити виробниче впровадження наукомістких розробок і високих технологій, випуск конкурентоздатної продукції. Шляхом концентрації наукових, промислових і фінансових ресурсів можливо розвинути найбільш багатообіцяючі технології до світового рівня.

В Україні вже повертаються до відродження заборонених технічних парків, у рамках більшості з яких реалізовувалися інноваційні та інвестиційні проекти. Позитивні результати діяльності провідних українських технопарків пов'язані з тим, що впровадження абсолютної більшості виробничих і науково-технічних проектів забезпечує випуск справді нової продукції, що відповідає рівню світових стандартів, а в багатьох випадках - це просто унікальні вироби. Технопарки можуть, стати центрами генерації і поширення нових знань, високотехнологічних товарів і послуг. На підтримці цих так званих точок росту повинна сконцентруватися державна та регіональна політика, що у підсумку позначиться на стані численних підприємств суміжних галузей різних регіонів.

Таким чином можна констатувати, що, для успішного формування інноваційної моделі регіонів необхідно розв'язати наступну низку проблем: - прискорення активної інвестиційно-інноваційної ідентифікованості регіонів на основі оцінки інноваційного потенціалу; - відтворення традиційних виробничих зв'язків та побудова нових мереж міжрегіонального кооперації; - активізація внутрішньої та зовнішньої політики сприяння національним виробникам; - використання інноваційного потенціалу підприємств військово-промислового комплексу в роботі технопарків; - матеріально-технологічна модернізація промислової бази; - створення інноваційних портів, інноваційних територій та економічних інноваційних груп як базових елементів адаптації та впровадження новітніх високотехнологічних потоків та структур, орієнтованих на залучення іноземних інвестицій.